UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Trigesim[us] ar. de p[...]ctis regu[m]. De malis [con]siliarijs regu[m] maxime regs Castelle. De eor[um] officialib[us] et ministris. Que sunt necessaria exprime[n]da in lite q[ui] sup[er] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

qđ ſcripſi in pꝛima pte in ar.xliij.ꝟ. Jtē nota.in additione ſi queris. de pꝛiuilegijs ↄceſſis eccleſie ⁊ clericis ab imperatoꝛib⁹. de ſen.ex.nouerit.ſm Jnnocē.Et q̄s exemit clericos a iuriſdictiōe imperatoꝛis.de ana. ⁊ obe.ſiquis.ſm eū ꝑuilegijs datis ab impatoꝛibus et regibus fidelibus eccleſijs et clericis in diuerſis caſib⁹.lxix. diſt.ſi duo.in titulo rub.xcvj.di.in ſcripturis. ⁊.c.ſatis. ⁊.c. cōſtantin⁹. xcvij. diſt.eccle mee. ⁊.c.victoꝛ honoꝛi⁹.xj.q.j.cōtinua. ⁊.l.ſiquis cū clerico. ⁊.l.quicūq; itē ⁊.c.de pſona.ij. q.j.in ꝑmis.xv. q.iij.ſane.xvj.q.j.gn̄aliter.§. nouarū.xvj.q.iij.§. pſcriptionū.⁊.c.vlt.xix q.vlt.ſi qua mulier.c.nunc autē.c.nō liceat. xxiij.q.iiij.ipſa pietas. ⁊.q.viij.§.q̄uis.xxv.q.j.§.vlt.⁊.q.ij. l.quecūq; igitur. ⁊.l. ſi eccleſie. xxvij. q.j. ſiquis rapuerit. xx.q.vltima.§.ſed obijcitur.⁊c. ¶Articulus.xx. A

Reges i quib⁹ offendāt.

Poſt imperatoꝛū defectus de regum criminib⁹ eſt tangendum. ¶ Peccant autē reges pꝛimo trahendo clericos ad forū ſuum: vnde deponēdi eſſent a ppꝛia dignitate.xj.q.j.null⁹. Nā q̄ celeſtē militē pulſat.j.q. iij.ſaluatoꝛ.ei⁹ forū ſequi debet.xj.q.j.chꝛiſtianis.vide qđ dixi.s.§.pꝛimo.ꝟ.tertio. Secūdo/q꞉ a clericis ⁊ eccleſijs et eccleſiaſticis pſonis pēſiones ⁊ ꝓcurationes ⁊ banna et penas extoꝛquēt cōtra iura et eccleſiaſticā libertatē.xv. q.j.§.nouarū.l.placet. ⁊. C.de ſacro.ec.l.placet.⁊ ideo tenent pena.x.librarū auri aſtricti.xxv.q.ij.quecūq;.al.eſt.c. per ſe.⁊ incipit.ſi eccleſie igit.in q̄ caſu iniuriarū actiōe tenent.ex de iniur.olim.ad idē. xxiij.q.viij.§. q̄uis.nā plus iuuat eccleſia regem oꝛationib⁹ q̄ armis miles vel armiger vt in.l.ibi ſequē.quicūq;.Tertio q꞉ ducūt ſecum ſacerdotes ⁊ clericos ad bellū cōtra iura.xxiij.q.viij.quo auſu. et.c.ſiquis eps.c.ſi vobis fratres.c.repꝛehēſibile. xxxvj.di. ſiqs vult.ex de vo.de multa.§.penul.qđ intelligas qn̄ vadūt vt pugnēt ibi pſonaliter vt ibi: ſecus ſi ad dandū conſiliū: ⁊ ad exhoꝛtandū vadāt in iuſto bello: vt ibi. ⁊. xxiij. q.viij.hoꝛtatu.vide qđ notaui.s.in ꝑma pte.§.ſʒ queritur qn̄.ꝟ.pnt.cū.ꝟ. ſequētib⁹ in xlviij.ar. Quarto/quia nō faciūt iuſtitiā: vn̄ deponēdi ſunt.xxiij.q.v.regū.xv.q.vj.ali⁹. Quinto/q꞉ tallijs ⁊ exactionib⁹ ppl'm dei affligūt indebite: ⁊ coꝛpib⁹ iniuriant. de q̄b⁹ deo tenēt reddere rōnē.xxiij. q.v.nō ſane.xxiij.q.iiij.qn̄ vult. ⁊.c.ſi eccl'ia.i ſi. Sexto/q꞉ occupāt alienas terras: ⁊ nō ſūt ↄtēti ꝓpꝛijs terminis.xxiij. q.iij.transferūt.et tales nō ſaluātur ſi al's bene etiā adminiſtrēt: niſi res reſtituāt alienas.xiiij.q.vj.ſi res.de peni.di. v.falſas.xiiij.q.v.neq; em̄.lxj.di.miramur.⁊ ideo etiā iuſte poſſunt impugnari.xxiij.q.ij.c.j. Eſt enim iuſtū bellū ꝓ rebus reperēdis: vel defendēdis.xxiij.q.ij.dn̄s. Jtē ↄtra Saracenos.vide Jnnoc.ex de vo.qđ ſup his.⁊ qđ no. s.in pꝛima pte in ar.xxxvij.ꝟ. Jtē ſm Jnnoc.qui terras noſtras detinēt occupatas.xxiij.q.viij.diſpar.⁊ intendunt occupare ſi poſſunt: vt in.c.ibi ſequenti. et cōtra excōmunicatos. xxiij.q.v.omniū. ⁊.c.excōmunicatoꝛū.⁊.q.viij.omni timoꝛe et.c.ſi nulla. ⁊.c.vt pꝛidem. De bello iuſto et iniuſto vide late qđ ſcripſi.j.xlvij.ar.ꝟ.circa.cum.ꝟ. ſequenti.⁊.§.ſe.q̄ ſic incipit: vt de hoc. ¶ B Septimo/quia quum vnus rex vni mulieri vir ſufficiat: volunt tamē plures habere: ſicut equus emiſſarius/⁊ mulus quib⁹ nō eſt intellectus: in anime ſue piculū/et ſcādalū plurimoꝛū: q̄re et excōmunicari et deponi deberent tales ſi incoꝛrigibiles apparēt.xj.q.iij. pꝛecipue.et.c.teugaldū.c.ita coꝛpoꝛis.ij.q.j.ſcelus.ex de diuoꝛ.gaudemus. Octauo ſimul crimē ſacrilegij et leſe maieſtatis cōmittunt/iudeis ſup chꝛiſtianos officia cōmittētes.liiij.di.nulla.ex de iudeis.cum ſit.xvij.q.iiij.conſtituit. Jn hoc pꝛecipue reges peccāt hiſpanie: quoꝛū coꝛpoꝛum et rerum iudei fallaciſſimi ſunt: dij rapaciſſimi: homines deuoꝛantes: quoꝛum perfidia ſemp chꝛiſtū et chꝛiſtianos perſequit maxime in occulto.ex de iude.⁊ ſi. Nec obſtat ex de iudeis.et ſpeciali.ꝟ.innuit.q̄ hec poſſunt committi iudeo chꝛiſtianis nō ſuſpecto: quia illud de cōparatiua ꝑmiſſione eſt intelligēdum: ſicut et illud qđ dicit canon. xxiij. q.ij.ſiquid verius.vbi de hac legit.⁊ no.q̄ ſiquis vult interficere vxoꝛē ſuam vt accipiat aliam: pꝛimā dimittat/et nō interficiat.nec em̄ ꝓpter hoc ab adulterio excuſat ſic rex ſi tali committat: nō a pctō: ſed a pena tēpoꝛali excuſatur.qđ dic vt no. Oſtie. in ſumma.de iudeis.§.et in quib⁹ grauent.ꝟ.poſſunt tamen ꝑncipes. Nono/in decimis et pꝛimitijs quas nō ſoluunt: ad quas tamē ſoluēdas tenentur.xvj.q.j.reuertimini. ⁊.c.decime. xxiij.q.v.dicat aliquis. de cōſe.di.v.quadrageſima.in ſi.xij.q.j.duo.ibi/ Decimas reddere et ita ſaluari poterūt. quib⁹ habeāt ſoluere: vide qđ no. ex de ma. ⁊ obe.oēs ꝑncipes.et ſi ſoluūt non tamē integre: quia nō ſoluunt de furnis/et molendinis/ ⁊ hoꝛtis feno/et lana pecoꝛum ſuoꝛū/et piſcarijs/eſt interpoſitio. Sicut reges poꝛtugallie contra iura ex de deci.peruenit. ⁊.c.ex tranſmiſſa. ⁊.c.paſtoꝛalis.et auferūt decimas cete et alioꝛū piſcium eccleſijs et retinent ſibi cōtra id ex de feri.licet. Decimo in augurijs qđ quidā ſequūtur: et eis cōfidunt: et in quibuſdā alijs ſoꝛtibus et ſupſtitionib⁹ a vera fide deuiantes.xxvj.q.v.augurijs.et.c.epiſcopi. ⁊ ideo ſine luce ſunt tales: quia nihil melius reſplendet in pꝛincipe/q̄ recta fides. C.de ſumma tri.inter claras.xcvj. diſt. ſi imperatoꝛ. Undecimo q꞉ et al's rixoſi/et iroſi/⁊ furioſi/ et crudeles ſunt: quū deberent eſſe manſueti et tractabiles et humani.vnde dicit lex.C.de dona.inter virū et vxoꝛem.l.ſi.nihil aliud tam peculiare eſt imperialis maieſtatis/q̄ humanitas: per quam ſolam dei ſeruatur imitatio. Pꝛouerb.xx. Miſericoꝛdia et veritas cuſtodiunt regem: et roboꝛat clemētia thꝛonus eius. Adde qđ ſcripſi.s.in pꝛima parte in ar.lvij.ꝑ totum.et ad hoc eſt op.ar.ij. Ambꝛo. de animalibus/q̄ apis electus in regem ponit vel ꝑdit aculeum.hoc idem dicit Jſidoꝛus li.xij.etymologiarum.c.de regibus.vbi dicit q̄ regis virtutes ꝑcipue due ſunt: Juſtitia/et pietas. Unde pꝛopꝛie in iure imperatoꝛes et reges clementes pij et tranquilli vocant.C.de legi.l.j.xcvij.diſt. eccleſie. ⁊.c.victoꝛ.xcvj.di.conſtātinus.xj.q.j. ſacerdotib⁹. Nam iuſtitia per ſe ſeuera eſt.ad hec.xxiij. q.iiij. duo iſta. et.§. pꝛecepta. ⁊. xlv. diſt.in multis.c. Duodecimo leges iniquas conſtituūt contra id.xxiij.q.iiij.ſi eccl'ia.in ſi. di. iiij.erit autē.et frequēter contra eccleſiam et leges eius. ix.diſt.c.j. ⁊.ij. ⁊.x.diſt.in ꝑmis.vj.c. Decimotertio quia nō faciunt id ad quod eſt poteſtas regia inſtituta/ſcʒ vt mali a malo coerceantur: ⁊ boni inter malos q̄ete viuāt.xxiij. q.v.non fruſtra.et.q.iiij.qui peccat.ante ſi.ex in pꝛohe.decre. Rex pacificus.diſt.iiij.c.j. Decimoquarto impugnāt eccleſiam ſepe et clericos quos debent defendere. xxiij.q. iiij. maximianus. ⁊.c.ij. ⁊.c.ſe. ⁊.q.v. pꝛincipes. xj.q.j. chꝛiſtianis. Nec impugnant hereſes ſicut debēt.xxiij.q.iiij.qn̄ et.c.ſi eccleſia.in ſi. Decimoquinto non puniunt blaſphemantes ſicut debēt.xxiij.q.iiij.nō inuenitur. Decimoſexto non ſubijciunt ſe ipſis et pꝛeſbyteris ſicut debēt: et ꝑmittunt ſibi manus oſculari ab eis quū potius ipſi epiſcopoꝛū manus debeant oſculari.x.diſt.certum eſt.lxiij.diſt.valētinian⁹.de iudic.nouit.xcvj.diſt.duo.in ſi.⁊.c.nū q̄.vide qđ dixi.s.in hac ſcđa pte.§.cōſequēter.ꝟ.et eſt argumētū. xviij.ar. Decimoſeptimo q꞉ recipiūt ab electis i epiſcopū vel archiepiſcopū intra regnū ſuū cautionē et homagiū vel fidelitatē: quū nihil tēpoꝛale teneāt ab eiſdem: cōtra iura de q̄bus legitur ⁊ no.ex de ꝟno.et diligenti. de reg. iur.c.vlt.de ex.pre.grauē.gloſ.j. Sed ſuper hoc vide Jnnocē.de elec.ſignificaſti. Decimooctauo quia puniūt etiā hereticos/etiam ſi pſone ſint eccleſiaſtice.ar. iuriū que ꝓ eis facere vident.xvij.diſt.nec licuit.lxix.diſt.ſiquis pecunia.j.q.vlti.c.vlti.xxiij.q.iiij. quādo vult.c.non inuenit. ⁊. c.ſe.et.q.v.non nos.et in.c.ſe.et.c.ſi audieris.cū. iij.c.ſe.et c.pꝛincipes. ⁊.q.viij.legi.in ſi. diſt.viij.quo iure. Sed quū crimen iſtud eccleſiaſticū ſit: ſicut et multa alia que no. ex de fo.cō.in ſi.cū ſit.nec reges: nec alij iudices de eo ſe poſſunt maxime hodie intromittere.al's hodie ſunt excōmunicati: vt eſt expꝛeſſum ex de hereti.vt inquiſitionis.§. ꝓhibemus.li.vj.niſi quum eoꝛum cōtra eos inuocatur bꝛa-

chũ ſeculare:vt in iurib⁹ añ ſcris. Poſſunt impatores et
reges infamiã tollere:⁊ ad famã reſtituere.vt ad natales
pmos:⁊ ſtatũ integrũ.vide qð no. Inno.ex de re.iu.cũ te.
C.de abolitionibus.abolitio.ij.q.iij.l.ſiq̃d.§.ſe.C.de ſen
tentiã paſſis et reſtitutis.li.ix.C.de genera.obla.indulgẽ/
tiam.ij.q.iij.§.notandum.ff.de ſenten.paſſis et reſti.l.ij.et
iij.Item reſtituunt illegitimos natalibus: et faciunt eos
ſuccedere.in Autẽ.quib⁹ mo.natura.effi.libe.efficiant̃ ad
modũ.coll.vij.et.c.t.§.j.et.ij.Filium etiam ꝓpriũ poſſunt
legitimare.ex q̃ fi.ſint le.ꝑ venerabilẽ.§.de filijs.ſed vide
ibi gloſ.que incipit:q2 nõ.Itẽ reſtituũt ſeruos pmis nata
lib⁹ liberorũ.xij.q.ij.c.eps.§.qui manumittit̃.Item diſpẽ/
ſant cũ militibus de acie fugiẽtibus.j.q.j.ꝙ quidã. Deci/
monono:q2 nõ recognoſcũt de facto impatorẽ ſup eos:et
ei ſubeſſe:et ab eo debere coronari cõtra iura.lxiij.diſt.ha/
drianus.vij.q.j.in apib⁹.et eorum legibus teneri.C.de le/
gi.leges.ſed de hoc vide Innocẽ.de re.iu.cũ te. Vigeſi/
mo regna ſua ſcindunt et diuidunt inter filios vel cõſan/
guineos:ſicut fecit Alexander quũ adhuc viueret. Ma
cha.j.qð tamẽ fieri nõ debet.ſuper quo vide qð legitur et
no.ex de vo.et vo.re.licet.per Berñ.in gloſ.dicit.et Inno
cẽ.quia in vno regno vnus rex.vij.q.j.in apibus.vj.q.iij.
ſcitote. Vigeſimoprimo q2 nõ preſtant auxiliũ/et conſi/
lium iudicibus eccleſiaſticis inuocati ab eis vt tenentur.
xxiij.q.v.adminiſtratores.⁊.c.principes.⁊.q.iiij.qñ.ſuper
quo vide qð legit̃ et no.maxime per Innocẽ.ex de of.or.
c.j. Vigeſimoſecundo q2 non ſeruant iuramentũ qð p/
ſtant in ſui coronatione de non alienãdo bona regni/⁊ cõ
ſeruãdo eius honorẽ:et de non mutando monetam legi
timã.ex de iureiu.quãto. et.c.intellecto. et de re iud.ſanc.
abbate.lib.vj. Vigeſimotertio quia maiora negotia re/
gni expediũt ſenſu ꝓprio vel cum paucis ſuis adſeſſori/
bus:quũ tamẽ maiorem partẽ regni ſuper hoc vocare de/
berent.i.eorum ſyndicos. ſuper quo vide Innocẽ. in pre.
c.quanto.ar.ex de ma.et obe.c.vlt. vbi de hoc.liiij.diſt.c.j.
vbi de hoc. Vigeſimoquarto quia cũ indigeant ſepe cu
ratoribus et coadiutoribus aut ꝓpter eorũ nimiam iuuẽ
tutem aut [?]uitatem aut aſininam ſimplicitatem:nolunt
eos recipere ab imperatore vel eccleſia: vnde ⁊ ſepe pri/
uant filios vel nepotes ex paterna linea deſcendentes.ſu
per quo vide qð legit̃ et no.ex de ſup.ne.pla.grãdi.li.vj.
et per Innocẽ.de fo.cõ.licet. Vigeſimoquinto quia vſur
pant officia ſacerdotum/vñ lepra ſpũali pcutiunt̃.ij. Pa/
ralipo.xxvj.ij.q.vij.§. Item cum balaam.ꝟ.ſi ergo.et qui
recipiunt res eccleſie ab eis ſacrilegi ſunt et ipſi.xij.q.ij. in
digne.⁊.c.de rebus.xvij.q.iiij.§. ſacrilegium. Vigeſimo
ſexto malos habẽt conſiliarios:quorum cõſilio pdicta/et
multa mala alia operantur maxime reges hiſpanie/ↄtra
id.lxxxvj.di.tãta.j.q.j.eſtote.ex de iureiu.quãto.in pñ.ha/
bẽt enim conſiliarios bilingues et ſuſurrones.Leuit.xix.
Nõ eris criminator:nec ſuſurro in populis. Prouer.xviij.
Verba bilinguis quaſi ſimplicia:et ipſa ꝑueniũt vſq ad
interiora vẽtris. Idem habet̃ eiuſdẽ.c.xxvj.Suſurro ⁊ bi
linguis maledictus.multos eñ turbauit pacẽ habẽtes.
Eccli.xxviij.Denotatio peſſima ſuper bilinguem.Eccli.v.
Ois peccator inuidus⁊ bilinguis.Eccli.vj.⁊ Mat.xviij.
et nequã et adinuicẽ inuidos.Gal.vj. querẽtes ſemꝑ que
ſua ſunt. Phil.ij.lxiij.diſt.noſſe.nõ que regni: nec que re
gis.⁊ quoſdã frequenter viles q̃ in modico tẽpore ditati
et exaltati de bonis regni/regnũ cõſumunt:et regem ipm
cum ſuſurrijs et adulationibus.xxij.q.ij.primum.et detra
ctionibus.vj.q.j.deteriores.et mendacijs.xxij.q.ij. omne
genus.cum.c.ſe.ſemꝑ ex peſſima conſuetudine vel potius
corruptela.ex de cõſue.cũ venerabilis.corruptela.vſq ad
morẽ:noctẽ pluſq̃ mediã detinentes.ad literã Iob.xvij.
noctem vertentes in diem.contra conſilium Ariſtote. ad
Alexandrum dicentis.

Conſulto: procerũ ſeruos contẽne bilingues
Et nequã:nec quos humiles natura iacere
Precipit:exalta.nam qui pluuialibus vndis
Intumuit torrẽs:fluit acrior amne perenni:
Sic opibus parcis et honoris culmine ſeruus
In dñm ſurgẽs/truculentior aſpide ſurda
Aures obturat. precibus manſueſcere neſcit.

Mouetur terra cum ſeruus regnat. Prouerb. xxx. Vi
geſimoſeptimo q2 ipſi ijdem maxime reges caſtelle q̃ de/
berent eſſe cultores iuſtitie.xxiij.q.v.rex debet.⁊.c.regum
et de ꝓprijs et iuſtis additib⁹ viuere.ex de ſupplẽ.ne.pre.
grãdi.li.vj.et ſubditos ſuos a pdonib⁹ ⁊ latronib⁹ defen/
ſare.xxiij.q.v.regum.ſubditos ſuos excoriant:nedum per
accuſationes ⁊ collectas grauiſſimas.x.q.iij.cauendum.
cum.c.ſe.ſed rapinas accipientes in caſtris et villis:et ſe/
pe in ciuitatibus dolia vini. ſarcinas grani. greges arie/
tũ et boum:et alia comeſtibilia a poſſeſſoribus/et labora
toribus:et nihil niſi pictariolas.i.chartulas:quas vocant
alualas:ſoluentes.xxvj.q.vlt.nõ obſeruetis.et cũ ab eis re
cedunt:omnes lugentes ⁊ vlulantes dimittentes/cõtra
illud pſ.liij.Qui deuorant plebẽ meã ſicut eſcam panis.et
iterũ pſ.lxxviij.Quia comederũt iacob.vñ merito antro/
pophagi:ideſt comeſtores hominum/poſſint dici. labo/
res miſerabilium laboratorũ totius anni cum ſuis canib⁹
et auibus et viliſſimis meretricibus:q̃s vulgariter vocãt
ſoldaderias.i.ſtipendarias:quia ſtipẽdium habẽt a rege
et ab alijs magnatibus:q̃s de loco ad locum ſequũtur:et
ſuis vẽtribus et alijs ſuis ſupfluitatibus et carnalitatib⁹
expẽdentes.cõtra quos ad literam Ezech.xix. Factus eſt
leo: et didicit predam capere: et homines deuorare. Ha/
bẽt eñ iſti reges leunculos ſuos:ſcilicet miniſtrales:⁊ ba
iulos ⁊ factores ſuos:qui ad modum ſanguiſſuge paupe
rũ ſanguinem ſugunt ⁊ in ſinum dominorꝫ euomunt. vñ
Michee.vij. Principes poſtulat:et iudex in reddẽdo eſt.
et.j.ibi. Qui optimus in eis eſt quaſi paliurus. paliurus
eſt cardus ſpinoſus ſm Hugui.et qui rectus quaſi ſpina
de ſepe. ¶ Contra hos etiã clamat dñs ꝑ Eſa.iij.c. Qua/
re atteritis populũ meum:et facies pauperũ cõmollitis?
Propter oppreſſionẽ pauperũ tedebat viuere q̃ dicebat
Eccles.iiij. Verti me ad alia que ſub ſole geruntur:et vidi
calũnias/et lachrymas innocentũ: et conſolatorẽ nemi/
nẽ.nec poſſe reſiſtere eorũ violentie omni auxilio deſtitu
tos.et laudaui magis mori ꝙ viuere. ¶ Cõtra tales etiã
Eſa.j. Principes tui infideles:ſocij furum.et iterum Mi
chee.iij.Qui comederũt carnẽ ppli mei:et pellem eius deſu
per excoriauerunt:et oſſa eorũ cõfregerunt:⁊ cõciderunt
ſicut in lebete:et q̃ſi carnẽ in medio olle.Ecce ipſi ſe lupos
exhibẽt gregi.et ipſi rapiunt.ipſi diſpergunt.ipſi perimunt.
Contra tales clamant iura.x.q.iij.§.de his.cum.c.ſe.vſq
ad ſi.queſti.et que legunt̃ et no.ex de cenſi.cũ aplus.et in
gloſ.xxv.⁊ in.c.Cũ inſtantia.et in gloſ.illud ſemꝑ.Tales
nõ reges:ſed reguli ſunt.ꝓpter defectum quorũ filij.i.ſen
ſus infirmant̃ Capharnaũ.i.in pinguedine carnali.et cõ
ſolatione tẽporali. Ioan.iiij. Interpretat̃ eñ capharnaũ
villa pinguedinis:vel villa ↄſolationis. Vigeſimoocta
uo vanigloriosi ſunt et ſupbi:⁊ nõ ſe hoies recognoſcũt:
nec deũ regẽ regum. Apoca.j.timentes.Contra illud:Et
nũc reges intelligite.⁊.j.ſeruite domino in timore.ij.pſal.
xxiij.q.iiij.non inuenit̃.cũ.c.ſe.¶ E Vigeſimonono in
gradibus ꝓhibitis ↄtrahunt cũ ſuis cõſanguineis ⁊ affi
nib⁹ ante diſpẽſationẽ papalẽ et in hoc magis offendunt
reges hiſpanie.Et primo cõmittunt inceſtum.deinde im/
petrãt indulgẽtiã.aliq̃tiẽs nullã.in inceſtu manẽtes.ij.q.
iij.precipue.vnde peccãt in ſpe habẽdi indulgentiam.qð
eſt peccatũ in ſpũſctm:vt no.de peni.di.j.§.et his itaq.in
Gloſ.peccatũ in ſpiritũ. Cõtra quos dicit̃. Maledictus
homo qui peccat in ſpe.Et ex talib⁹ cõiunctionibus dege
neres reges naſcunt̃.lvj.diſt.ſi gens.⁊ hodie tales reges
excõmunicati ſunt:niſi ſpeciali alio ꝑuilegio ſint muniti.
ex de cõſang.et affi.eos qui.in clemẽ.Et hic notandum ꝙ
quũ ſcienter cõtrahẽtes ſint ipſo facto excõmunicati: vi
detur ꝙ ſi ſup tali matrimonio contracto ſedis aplice di
ſpenſatio impetretur:vel per procuratorem cõſtitutũ:vel

ab excōmunicato.ex̄ de procur.c.fi.non obtenta abſolutio neque pōt fieri ꝑ epm:quia non reſeruat pape.in clemē. ex̄ de ſen. ex.nup.prius ab excōmunicatione:ꝙ gr̄a fit ipſo iure nulla.ex̄ de reſcrip.ipſo iure.li.vi. Item ꝙ infamia q̄ ex inceſtu cōtracta eſt.iii.q.iiii.conſanguineorū.vi.q.i.infames.non tollit ꝑ diſpēſationē que fit vt remaneant in matrimonio.ar.bonū ex̄ de ꝓben.nō pōt.§.fi.li.vi.quia ꝓ illa infamia neceſſaria diſpenſatio ſpecialis.no.ii.q.iii.§.hinc colligit ꝑ Inno. de re iud. cum te. de ſimo.ex diligēti. Itē ꝙ ꝓles iam concepta ex tali matrimonio fiat legitima.ex̄ qui fi.ſint le.tanta.niſi hec omnia in diſpēſatione exprimātur:diſpēſatio nō valet:quia oīa impedimēta exprimēda ſunt.ar.eorū q̄ legunt ⁊ no.ex̄ de reſcrip.ex ꝑte.i.⁊.c.inter ceteras.ergo ſuꝑ pmiſſis quatuor ſupplicandū eſt in tali caſu.⁊ primo ꝓ abſolutione:niſi facta fuerit a dioē.matrimonio ſeparato. Trigeſimo quia ducunt maxime reges hiſpanie in domo ſua publicas meretrices:⁊ quibuſdam earū ſtipendia dant et neceſſaria in aula ſua et duci ꝑmittunt ⁊ ꝯſentiūt: et ſic eorū aula ꝓ parte ꝓſtibulū eſt et lupanar et ſcortū ſicut teplū hieroſol.ii. Macha.vi.qđ chriſtianis ꝑncipibus in magnā apud chriſticolas verecūdiā cedit:et offenſionem criminalē apud deū:cuius cōtra decalogū et preceptū mechiā in domo ſua nutriunt deteſtādā.Exod.xx. Deutero.v.xxxii.q.iiii.meretrices.⁊.q.vi.non mechaberis.⁊ ꝑncipes ſunt libidinis ſuoꝝ familiariū tacite:etſi nō expreſſe ꝯſentiendo.lxxxiii.diſt. error.⁊. lxxxvi. facientis.ex̄ de homici.ſicut dignum.§.illi quoqꝫ.etiā turpitudinis ſunt patroni.ar.xxxii.q. ii.c.i.ex̄ de iureiu. quēadmodū.§.illud autē.ibi:patronus eſt turpitudinis.⁊.ſ.ibi: neꝗ hoc libera ꝓbetur ei facultas peccandi ꝓpter impunitatem pcti. ⁊.ff.ad.l.iuli.de adul.l.ii.§.i.ff.de fur.q̄ fas.§.i. ⁊ crimen lenocinii q̄ſi cōmittunt queſtuaria mācipia in domo tenēdo: licet ipſe ſuū q̄ſtū recipiāt maledictū:q2 nō eſt hominꝰ ꝙ ꝓprio corpore q̄ſtū facere.ff.de ritu nup.palā.§. lenocinium. ⁊ no.xxxii.q.i.in.l.crimē.ſub.§.ꝙ ſi i adulterio. in gloſ.non tn̄. Trigeſimoprimo:q2 a meretricibꝰ regni ſui mercedem et preciū recipiūt/cōtra illud Non offeres mercedē ꝓſtibuli. Deut.xxiii.no.ex̄ de deci.ex tranſmiſſa. xiiii.q.v.in ſumma.et illiꝰ immūditie cooperatores ſunt cū illis eorū ſpolia percipiendo.legit ⁊ no.ex̄ de fur. q̄ cum fure.ex̄ de rapinis.c.ii.§.fi. Trigeſimoſecūdo:q2 recipiūt ꝑcium ab aleatoribus ludi.ꝑcipue reges hiſpanie:qđ vocat taulagiū:⁊ vendūt quolibet anno ꝓ certo ꝑcio.vn̄ ꝑncipāt precium de ludo ꝑ legem ꝓhibito.ff.de ale.l.i.⁊ in ꝓhemio.§.conſtitutionis.ff.veteris.§.illud ſane.⁊ grauiter peccant ⁊ ad reſtitutionē talis ꝑcii ⁊ lucri tenent:quia cōtra legem mercant.vt in.l.greca/alearum vſus.C.e. ⁊ no. xxv.di.c.i.et ex̄ de vi.et ho.cle.clerici.ii.ex̄ de exce.ꝑ. inter dilectos.⁊ fouent illud iniquū et cauſam dāni dant et peccati:ideo dānum dediſſe vident.ff.ad.l.cor.de fic.l.inci.legitur et no.ex̄ de homici.de cetero.de iniur.et dā.da.c.vlt. Trigeſimotertio:q2 aliq̄ eorū cū ſuis reginis et filiis carnes comedūt in q̄dragēſima et aliis ieiuniis ſine neceſſitate vel ficta:⁊ cū cōſilio ſuorū carnaliū et adulatorū medicorū:q̄ cū eis diſpenſant de conſilio diaboli contra iura de con.diſt.v.quadrageſima.et di.iiii.deniqꝫ. ex̄ de obſer. ieiu.cōſilium.§.fi. De materia regū et eorū cōditionibus plene tractaui in.i.ꝑte iſtius opis in multis locis.maxime in ar.lviii.§.quibꝰ ergo.et ex virtutibus q̄s debēt habere: poteris augmētare eorū peccata que habēt ꝑditis virtutibꝰ.ar.xxxi.q.i.cum renunciat. Trigeſimoquarto:offendunt ꝑ malū exemplū pre ceteris:quia quū ſint reges dicti a ſe et alios iuſte regendo. xxi.diſt. cleros.℣. ſacerdos. ibi:ſicut rex a regendo.xii.q.i.duo.nec ſe nec alios regūt: ſed exemplum mortis prebent ſubditis ſuis:vt eſt expreſſum.xi.q. iii. precipue. et.c.ita corporis. vnde verſus.

Rex ſuperes:ſi te ſuperes precepto:honoris.
Degener es ſi degeneres a laude prioris.

Immo nec rex malus dicendus eſt.ii.q.i.ſcelus. Trigeſimoquinto vendunt officia/iudicaturas/tabellionatus/et alia que libere debent dari cōtra.l.et canones.C.ad.l.iuli.repe.l.ſancimus.que eſt canonizata.i.q.vii. ſancimus. ff.ad.l.iuli. de ambi.l.i.⁊.i.q.i.nullus itaqꝫ.⁊.q.vi.ſicut is.et ſunt occaſio talibus alios in precio aggrauandi et concutiendis ſuis ordinatis ſalariis non cōtentis contra pre.l.ſancimus.ff. de cōcuſſi.l.i.et.ii. ⁊ in.l. canonizata.i.q.i. concuſſionis. et xiiii.q.i.paratus.in fi.vbi no.quid ſit concutere.in gloſ.cōcutere.⁊.c.in veritate.in fi.et in gloſ.ſed qualiter.et no.in §.ſequē.et vlt.℣.in additione.q2 paratio: erit emptor: vendere quod emit. i.q.i. quibuſdam. Trigeſimoſexto peccant in duellis que approbant cōtra.l.et cā.vt no. i.§.expeditis.℣.v.in ar.xxxiii. Trigeſimoſeptimo pecunias eccleſie que extrahuntur de regnis ſuis in auro vel argento/ſuo fiſco applicant/dicentes ꝙ ſuper hoc legem vel ꝑceptum fecerūt.qđ eſt cōtra iura ciuilia et canonica.talem enī legē nō poſſunt facere in pecunia eccleſie. vnde.l. cur enim nō facimus diſcrimē inter res diuinas ⁊ humanas. C.de ſacro.ec.l.ſancimus.ii.xxiii.q.viii.§.ꝗuis.l. ſancimꝰ. et.l.vniuerſos.ibi/attērationis moleſtiam non ſuſtinere. libere enim ſunt res donate eccleſiis a lucratiuorum inſcriptionibus:vt pre.l.ſancimus.in autē.de eccle.titu.§.ad hec colla.viii.C.de ſacro.eccle.decernimus.C.de epiſ.et cleri. omnia priuilegia. C.de ſacro.eccle.l. placet. canonizata. xxi.q.i.l.placet. ibi:nulla ſolicitudo trāſlationū ſigneturet ibi gloſ.et tales ſacrilegi ſunt.vt ibi.⁊.xii.q.ii.nulli.⁊ homicide:vt.e.cauſa.⁊.q.c.i.⁊ lex particularis/vel conſuetudo in contrariū:quia eſt contra eccleſie libertatē.ex̄ de cōſue.cum venerabilis.x.diſt.quaſi per totum.xcvi.diſt.bene quidem.ex̄ de re.ec.non al.c.fi.qđ optime facit.et non poſſunt res eccleſie confiſcari.xvi.q.i.in canonibꝰ. ¶ Offendunt nihilo minus in omnibus articulis in quibus imperatores offendunt.s̄.proximo.§.exaratis.et imperatores in his omnibus ꝓlibatis in quibus reges offendunt ⁊c.

¶ Articulus.xxxi. A

Einde dicendū eſt de peccatis principum et aliorum preeminētium. Qui autem ſint principes/duces/marchiones/comites/valuaſſores/capitanei/⁊ alie dignitates ſeculares.vide in libro feudorum. quis dicatur ⁊c.et qđ legit et no.ex̄ de elec.fundamenta.§.vt ergo.in gloſ. Ioan.an.que incipit: In libro feudorum. Principatus autem etſi ſit per ſe quedam ſuperior dignitas poſt imperatores et reges:ſicut colligitur ex ordine verborū pre.§.vt ergo. De quibꝰ principibus qui ſunt precipue in alemānia: et adhuc rome legitur ex̄ de elec.venerabilē.§.verū ⁊ nunquid.§.obiectioni.⁊.§.qđ autē.§.inſuper.⁊ ex̄ de iureiu. Romani.in clemē. Largum tamen nomen eſt cōprehendens imperatores et reges:vt pre.c.Romani.in prin.et.xvi.q.vii.ſane. in fi.et.xii.q.ii.de rebus.ſic accipit etiam:venit enim princeps huius mūdi ⁊c. Ioan.xiiii.et.i. Ioan.iii.de peni.diſt. ii.ſi enim.ideo mixtim de ipſis et ducibus et ꝓceribus et baronibus et marchionibus et comitibꝰ ſimul tractemus tangendo eorum ſcelera et defectus. ¶ Peccant aūt hi primo in taleis et exactionibus indebitis ſubditoꝝ.xiiii. q.v.nō ſane.vide qđ legit et no.xvii.q.ii.ſeruitiū.i.q.i. nullus.ii.ex̄ de cēſ.peruenit. ¶ Scđo:quia faciunt conſtitutiones ſeu potius deſtitutiones ſuas contra eccleſiaſticā libertatem.ex̄ de re.eccle.non al.cum laicis.ꝓpter qđ tam ipſi ꝙ ſcriptores ⁊ ſeruatores ſunt excōmunicati ipo iure: ⁊ feudis que tenēt ab eccleſiis:ſunt priuandi.tex.c.grauē. dicit priuari.ſꝫ vide gloſ.ibi et doct.ex̄ de ſen.ex.nouerit.⁊ c.grauē.et poſſunt feuda aliis potentioribꝰ concedi: qui ipſa petant et pro eccleſia recognoſcant. ex̄ de feud.c.ii. ¶ Tertio:qđ eſt quaſi cōmune omnibus principibus mūdi:ꝙ volunt habere capellas ſuas et capellanos ſine authoritate epiſcopali et volūt ꝙ capellani ſui habeāt curā animarū ſuarū vxorū filiorum et familie.⁊ ꝙ oblationes eis factas:vbicūqꝫ etiam miſſas audiant:ſuas faciant et

Diuerſarū ſtatuū prītū noīa.

In q̄bꝰ domini et ſupiores offendāt.